

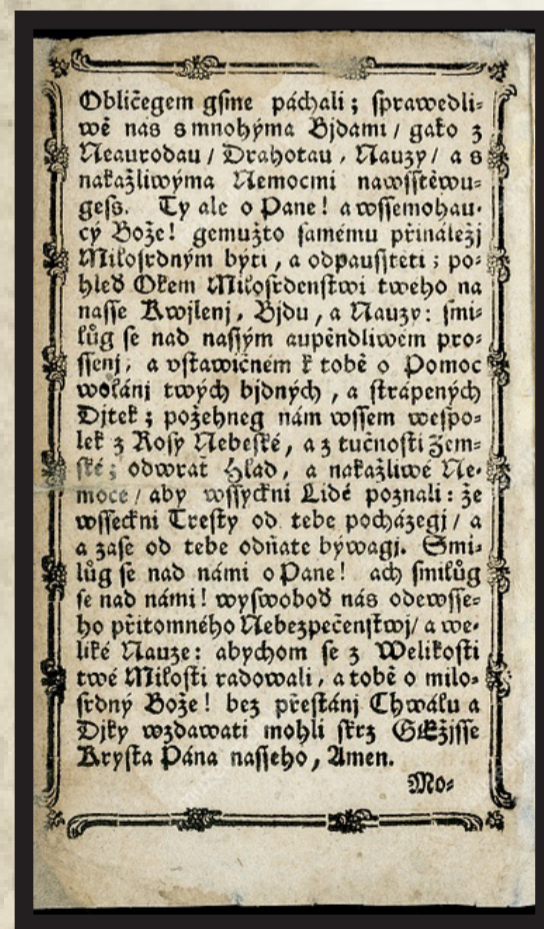
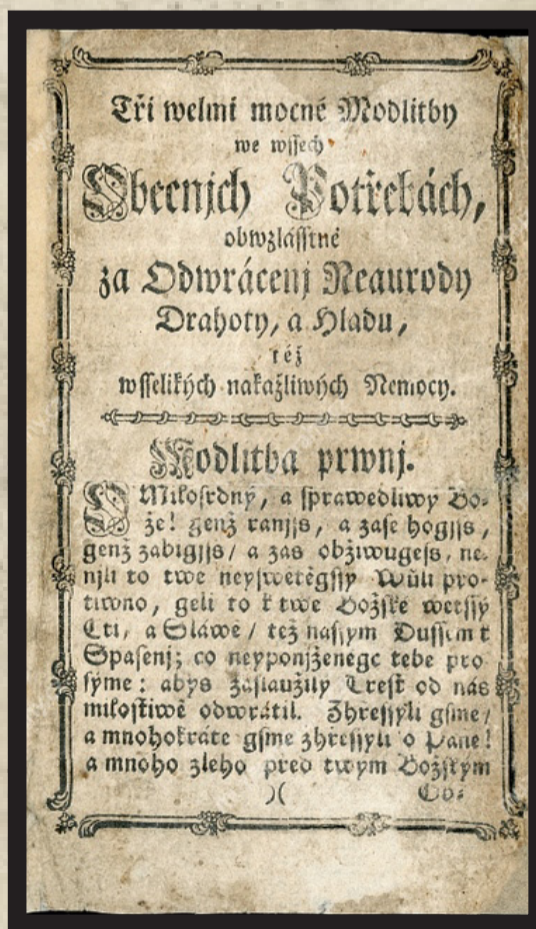
Na tomto místě pravidelně podnikáme výpravy do depozitářů Muzea města Prahy, za památkami dosvědčujícími potíže našich předků s různými nakažlivými chorobami a nemocemi vůbec, zastavíme se zejména u některých morových epidemií, ale budeme se věnovat i další příčině hromadného umírání – hladomoru.

MOROVÉ INSTRUKCE A MOTLITBA PROTI MORU...

V morových dobách panovník či úřady vydávaly pro ochranu obyvatel instrukce různého druhu. Doloženy pro naše země jsou od 16. století a v průběhu času se dočkaly důkladného propracování. K zamezení šíření moru měl přispět například patent vydaný v Praze 3. září roku 1639. Jako každé z nařízení tohoto zaměření začínal klauzulí o hříšnosti lidské jako důvodu rozšíření nákazy. A pokračoval mj. ustanoveními, že nesmí být do Prahy vpuštěn nikdo bez osvědčení, že nepříchází z míst postižených nákazou. Městské brány musely být zavřeny a kontrolováni byli všichni příchozí. Když nákaza vypukla, měl být zřízen jeden až dva domy pro nemocné a měli být zajištěni lékaři nebo lazebníci k péči o ně. Domy nemocných měly být zapečetěny. Nemocní měli být pochováváni za městem.

Podrobný, stostránkový návrh infekčního řádu byl vypracován v době rozšíření moru v roce 1679. Na předměstích měly být stavěny stráže kontrolující příchozí, a když vzbudil některý z nich podezření, musel strávit sedm dní v karanténě. Dopisy byly nakuřovány jalovcem, peníze a různé zboží umyty octem, zvířata musela být vyplavena v tekoucí vodě. Ustavený direktor posílal zprávy o stavu nákazy vrchnosti. Nemocní měli být přepraveni do určeného lazaretu, mrtví byli dopravováni za město. Nosiči mrtvol chodili ve voskovaných šatech s výrazným označením, denně se umývali octem a nesměli se stýkat se zdravými. Byly rušeny jarmarky, trhy, pouti a další akce, nekonaly se výroční soudy. Dům, ve kterém se nacházel nemocný, musel mít zapečetěny vchody a být viditelně označen jedním nebo dvěma kříži, jednat s obyvateli domu mohl jenom duchovní nebo lékař a jejich potřeby zajišťoval třikrát denně hlídač. Návštěvy nakažených čekala karanténa. Trest stihl nakaženého, který vstoupil do domu radního nebo do kostela, případně ohrožoval další obyvatele. Zakázáno bylo vycházení z domu po západu slunce a před jeho východem. Zvláštní důraz se kladl na dodržování čistoty na ulicích a v domech.

Když na tato nařízení hledíme dnes, asi nám to hodně připomíná... Pravda, naši předkové neměli antibiotika či remdesivir, ale jinak se chránili dost podobně jako my. I ta klauzule o hříšnosti možná dobovými slovy vyjadřuje i naše přesvědčení, že nastalá krize je nejspíše důsledkem našeho chování. Srovnávat můžeme sílu epidemií i umění se s nimi vypořádat, možná v některých parametrech vítězíme. Srovnávat můžeme i strach z nákazy přinašející smrt, který lidé minulí měli asi stejný jako my, jen subjektivní naději v její překonání měli asi nastavenou jinak.

Tři velmi mocné modlitby ve všech obecních potřebách obzvláště za odvrácení neurody, drachoty a hladu, též vselických nakažlivých nemocí, tisk Johany Prušovy vdovy, 1. a 2. strana, 2. polovina 18. století. MMP H 87.607